

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра педагогіки початкової освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Освітня програма «Початкова освіта»

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Галузь знань 01 «Освіта»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «28» серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогічний менеджмент
Викладач (-і)	Копчук-Кашецька Марія Степанівна
Контактний телефон викладача	0978452471
Е-mail викладача	maria270775@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно з розкладом
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна <i>«Педагогічний менеджмент»</i> вивчається студентами спеціальності «Початкова освіта» на четвертому курсі у восьмому семестрі. Зміни, які відбулися за останні роки в українському суспільстві, висувають нові вимоги до професійної діяльності керівника загальноосвітнього начального закладу. Сучасні загальноосвітні навчальні заклади зазнають кардинальних змін, тому керівники повинні володіти такими знаннями та вміннями, які б дозволяли їм ефективно управляти в умовах, що швидко змінюються.</p> <p>Управління школою в сучасних умовах являє собою складний процес, складовими якого є правильний вибір мети і завдань, вивчення і глибокий аналіз досягнутого рівня навчально-виховної роботи, система раціонального планування, організація діяльності учнівського і педагогічного колективу, вибір оптимальних шляхів для підвищення рівня навчання й виховання, ефективний контроль.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: метою навчальної дисципліни «Педагогічний менеджмент» є ознайомлення студентів з особливостями управління та організації навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи I–III ступенів та з основними шкільними документами.</p> <p>Завдання: формування у майбутніх педагогів управлінської компетентності; оволодіння теоретичними основами управління, керівництва та менеджменту сучасної загальноосвітньої школи; ознайомлення з найбільш значущими та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями організації та управління навчально-виховним процесом у ЗОШ; сприяння засвоєння основних функцій, принципів та методів управління ЗОШ; ознайомлення із основними шкільними документами і формування вміння з ними працювати; забезпечення процесу становлення національної самосвідомості, формування національно-культурної компетентності майбутніх фахівців, котрі уміють розпізнавати і використовувати досвід попередніх поколінь у процесі організації освітньої, розвивальної та просвітницької роботи; формування навички роботи з науково-методичною літературою.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>-Програмні результати навчання:</p> <p>-Володіння системою наукових знань із дисциплін загальної та професійної підготовки. Знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.</p> <p>-Знання мети, завдань, змісту, методів, організаційних форм і засобів початкової освіти, сутності процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи; структури календарно-тематичного планування, особливостей ведення журналу обліку успішності учнів; специфіки виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.</p> <p>-Знання вікових особливостей дітей, індивідуальних відмінностей у перебігу їхніх пізнавальних процесів.</p> <p>-Уміння застосовувати знання із дисциплін загальної та професійної підготовки у педагогічній діяльності.</p>	

- Уміння проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.
- Здатність до здійснення ефективної комунікації, в т.ч. іноземною мовою, у процесі вирішення професійно-педагогічних задач, усунення комунікативних бар'єрів.
- Здатність прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію із суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, налагоджувати педагогічну співпрацю з батьками дітей з особливостями психофізичного розвитку.
- Здатність до створення безпечного, психологічно комфортного, толерантного, здоров'язбережувального освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів з урахуванням їхніх вікових, індивідуальних особливостей та регіональних чинників розвитку.
- Здатність до навчання впродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.
- Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, працювати в команді, реалізувати свої права й обов'язки як члена демократичного суспільства, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
Восьмий	Початкова освіта	Четвертий	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою.	Лекція	1,6,8,9,10	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (6 год)	Максимальна оцінка 3 бали	Тиждень
Тема 2. Категорії педагогічного менеджменту.	Лекція Практичне заняття	9-11, 21 (д.л.)	Усне опитування, виконання завдань репродуктивного, та частково-пошукового (4 години)	Максимальна оцінка 3 бали	Тиждень
Тема 3. Планування та облік роботи закладів освіти.	Лекція	1,6,9,12	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (6 год)	Максимальна оцінка 3 бали	Тиждень
Тема 4. Планування та облік навчально-виховного процесу в	Практичне заняття	6,8,10	Письмове опитування, Виконання завдань	Максимальна оцінка 3 бали	Тиждень

школі			репродуктивного, частково-пошукового (4 години)		
Тема 5. Організація внутрішньошкільного контролю у сучасному закладі освіти.	Лекція, практичне заняття	1,6,8,9,10	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела. Педагогічний диктант, усне опитування (8 годин)	Максимальна оцінка 3 бали	Тиждень
Тема 6. Педагогічний аналіз навчально-виховного процесу і управління школою	Практичне заняття	1,2,3,9	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела. Усне опитування, виконання завдань частково-пошукового та творчого рівнів (6 годин)	Максимальна оцінка 3 бали	Тиждень
Тема 8. Організація методичної роботи в закладах освіти.	Лекція, практичне заняття	1,6,8,12	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела Скласти орієнтовний план методичної роботи школи на півріччя (6 годин)	Максимальна оцінка 3 бали	Тиждень
Тема 9. Педагогічний досвід у системі педагогічного менеджменту.	Лекція, практичне заняття,	12,18(д,л.)	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела. Педагогічний диктант, усне опитування (6 годин)	Максимальна оцінка 3 бали	Тиждень
Тема 10. Організація науково-педагогічної праці.	Лекція, практичне заняття,	1,4,12	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела Скласти план наукової роботи вчителя на рік (6 годин)	Максимальна оцінка 3 бали	Тиждень
Тема 11. Інспектування діяльності закладів освіти.	Лекція,	6,8,12	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (8 год)	Максимальна оцінка 3 бали	Тиждень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Підсумковий контроль – залік . Максимальна оцінка – 100 балів . Підсумковий контроль (залік) – максимум 50 балів. Загальна система оцінювання включає в себе оцінки за практичні заняття (30 балів), за контрольну роботу (10) та самостійну роботу (10 балів).				
Вимоги до письмової роботи	Виконання контрольної роботи, складається з теоретичного питання, практичного та творчого завдань. Також враховуються виконані завдання частково-пошукового та творчого рівнів, що передбачають написання творів-міркувань, есе, власних роздумів над даною проблемою.				

Семінарські заняття	50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
7. Політика курсу	
<p>Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень.</p> <p>Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> – не запізнюватися на заняття; – не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку; – самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття; – конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях; – брати активну участь у навчальному процесі; – своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи; – бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів; – участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль); <p>Результатом невиконання та / або недотримання правил може бути оцінка «незадовільно» за курс.</p>	
8. Рекомендована література	
Базова література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посібник / Н.П. Волкова. – Вид. 2-ге, перероб., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с. 2. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с. 3. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с. Енциклопедія освіти / За ред. В.Кременя. – К.: Юніком Інтер, 2008. – 1040 с. 4. Житник Б. О. Методологічні проблеми дослідницької діяльності вчителя / Б. О. Житник ; Організація дослідницько-експериментальної роботи в сучасній школі / Є. М. Павлютенков. Дослідницька діяльність як продуктивна освітня послуга методичного менеджменту : [навч. посіб.: зб.] / І. В. Маслікова. – Х. : Основа, 2008. – 160 с. 5. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць: Заступнику директора та вчителю початкової школи / О. В. Кулаченко. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с. 6. Онишків З.М. Основи школознавства: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / З.М.Онишків. – 3-є видання, доповнене і перероблене. – Тернопіль: Навчальна книга– Богдан, 2003. – 176 с. 7. Павлютенков Є. М. Моделювання в системі освіти (у схемах і таблицях) / Є. М. Павлютенков. – Х. : Основа, 2008. – 128 с. 8. Педагогіка: Навчальний посібник / В.М. Галузьяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. – 3-є вид., випр. і доп. – Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2006. – 400 9. Підласий І. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя / І. Підласий. – Х.: Основа, 2010. – 360 с. 10. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник: у 2-х ч.1. Абетка менеджера освіти / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Х. : Веста, Ранок, 2004. – 160 с. 11. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник: у 2-х ч.1. Ключ до професійного успіху / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Х. :Веста, 	

Ранок, 2004. – 152 с.

12. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 560 с.

Допоміжна література

1. Білова В. Педагогічний менеджмент: поняття і теоретичні засади // Рідна шк. – 2005. – №2. – С. 26-28.
2. Вікторов В. Нові моделі управління освітою // Вища освіта України. – 2005. – № 2. – С. 66-71.
3. Галіцина Л. В. Керівник: мистецтво взаєморозуміння / Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – 126 с.
4. Галіцина Л. В. Керівник: мистецтво планування / Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – 104 с.
5. Галіцина Л. В. Керівник: мистецтво стратегії і тактики / Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – 95 с.
6. Дзвінчук Д.І. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство: Навч. посіб. / Д.І. Дзвінчук. – К. : Нічлава, 2003. – 240 с.
7. Єльнікова Г.В. Основи адаптивного управління : Тексти лекцій. – Х.: Основа, 2004. – 128 с.
8. Закон України «Про загальну і середню освіту» (2000 р.)
9. Закон України «Про освіту» // Освіта. – 1996. – 25 квітня.
10. Інструкція про організацію та діяльність гімназії // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1996. – №1-2.
11. Інструкція про організацію та діяльність ліцею // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1996. – №1-2.
12. Керівник і керівництво: інноваційні підходи / [упоряд. Людмила Галіцина]. – К. : Шкільний світ, 2011. – 112 с.
13. Керування освітою і шкільне врядування: [США] / Т.Серджиованні, М.Берлінгейм та ін. – Л: Літопис, 2002. – 440 с.
14. Коломінський Н.П. Психологія менеджменту в освіті : Соц.-психол. аспект. – К. : МАУП, 2000. – 286 с.
15. Концепції та програми розвитку школи / укл. В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2014. – 224 с.
16. Концепція середньої загальноосвітньої школи України // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1992. – №4.
17. Лізинський В.М. Ідеї до проектів і практика керування школою / В.М. Лізинський. – Харків: Ранок, 2007. – 160 с.
18. Організація навчально-виховного процесу: 3 досвіду роботи вищих навч. закладів I-II рівнів / М. Хоменко та ін.; Відп. за вип. В. Дзюба.- К., 2004. – 365 с.
19. Орлов П.І. Інформаційні системи та технології в управлінні освітою, бібл. справі: Наук.-практ. посіб / П.І. Орлов, О.М. Луганський. – Донецьк : Альфа-Прес, 2004. – 292 с.
20. Осторверхова Н.М., Ефективність управління ЗОШ: соціально-педагогічний аспект / Н.М.Осторверхова, Л.І. Даниленко – К.: Школяр, 1995. – 185 с.
21. Павлютенков Є. М. Основи управління школою : Метод. матеріал / Є. М. Павлютенков, В. В. Крижко. – Х. : Видавнича група "Основа", 2006. – 176 с.

22. Педагогічний портрет менеджера освіти / Луган. обл. держ. адміністрація. Голов. упр. освіти і науки. Луган. ін-т післядиплом. освіти; За ред. Т. Сорочан. – Луганськ : Знання, 2004. – 296 с.
23. Пікельна В.С. Управління школою / В.С. Пікельна, О.А. Удод. – Х.: Видавнича група «Основа», 2004. – 220 с.
24. Примірене положення про раду загальноосвітнього навчального закладу // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 2001. – №8.
25. Сухомлинський В.О. Розмова з молодим директором школи / В.О. Сухомлинський / Вибрані твори: В 5 т. – Т. 4. – К.: Рад. шк., 1977.
26. Сухомлинський В.О. Розмова з молодим директором школи / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори у 5-ти т. – К.: Рад. школа, 1978. – Т. 4. – С 391–626.
27. Тягур Р.С. Управління в сфері фізичного виховання: словник базових термінів/ Р.С.Тягур. – Івано-Франківськ: Видавець В. Дяків, 2013 – 148 с.
28. Шкільна документація / упоряд. Н. Мурашко. – К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2003. – 112 с.
29. Школа майбутнього: [зб. нормат. док.] / [упоряд. Н. Л. Мурашко]. – К. : Шкільний світ, 2011. – 123 с.
30. Шналіньський В.В. Психологія управління: Посібник для керівників навчальних закладів / В.В.Шналіньський, К.А.Помазан. – Х.: Веста Видавництво «Ранок», 2002. – 126 с.
31. Щербань П.М. Прикладна педагогіка: Навч.-метод. посіб. для вищих навч. пед. закл. – К. : Вища шк., 2002. – 215 с.
32. Юридичний довідник керівника / упоряд. О. В. Смирнов ; відп. ред. Н. Л. Мурашко. – К. : Шкільний світ, 2005. – 120 с.

Інформаційні ресурси

1. Вчитель у мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/ulejconf>
2. Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.com>
3. Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://znannya.info>
4. Освіта України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
5. Організація методичної роботи в початковій школі [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://do.gendocs.ru/docs/index-24210.html> – Назва з екрану.
6. Освіта UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua>
7. Освіта і Наука [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=34
9. Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>
10. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>
11. Школознавство (лекції) [Електронний ресурс]. – [studentam.net.ua]. – Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/>

Викладач _____ М. С. Копчук-Кашецька М.С.